

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ИЗВРШНО ВЕЋЕ
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ
21000 НОВИ САД

Булевар Михајла Пупина 16

Број: 038-00024/2009

Дана: 7. маја 2009. године

✓ **ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА
ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ**

Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине, на 52. седници одржаној 7. маја 2009. године, размотрило је и прихватило **ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОМ НАДЗОРУ У 2008. ГОДИНИ НАД ПРИМЕНОМ ПРОПИСА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ СЛУЖБЕНА УПОТРЕБА ЈЕЗИКА И ПИСАМА У АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ** и донело следеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Задужује се Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине да у даљем вршењу надзора над применом прописа којима се уређује службена употреба језика и писама предузима мере ради што доследнијег остваривања права на употребу језика и писама који су у службеној употреби у раду органа и организација на територији Аутономне Покрајине Војводине.

2. Задужује се Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине да и даље обавештава Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине о вршењу надзора над применом прописа којима је регулисана службена употреба језика и писама.

3. Ивештај о извршеном надзору у 2008. години, над применом прописа којима се уређује службена употреба језика и писама у Аутономној Покрајини Војводини доставити Републичком секретаријату за законодавство.

Република Србија – Аутономна Покрајина Војводина
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

21000 НОВИ САД
Булевар Михајла Пупина 16

**ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОМ НАДЗОРУ У 2008. ГОДИНИ НАД
ПРИМЕНОМ ПРОПИСА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ СЛУЖБЕНА
УПОТРЕБА ЈЕЗИКА И ПИСАМА У АУТОНОМНОЈ
ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ**

Нови Сад, mart. 2009. године

Уводни део – одређивање појма службене употребе језика и писама

Службена употреба језика и писама у једној мултинационалној, мултикултуралној и мултиконфесионалној Аутономној Покрајини Војводини представља историјску, општу и трајну вредност, која се различито испољавала у појединим политичким временима.

Устав Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр.98/2006), у члану 10 одрђује да је на подручју Републике Србије у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо, а да се **службена употреба других језика и писама уређује законом**. У делу, права припадника националних мањина, а посебно члана 75 Устава, утврђено је да путем колективних права припадници националних мањина, непосредно или преко својих представника, учествују у одлучивању или сами **одлучују и о службеној употреби језика и писама**, у складу са законом. Осим тога, чланом 79 Устава је **установљено право припадника националних мањина на очување посебности**, што између осталог, подразумева и право на коришћење свог језика и писма, затим право да у срединама где чине значајну популацију, државни органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, воде поступак и на њиховом језику, затим право на школовање на свом језику у државним установама и установама аутономних покрајина, право да на свом језику користе име и презиме, право да у срединама где чине значајну популацију, традиционални локални називи, имена улица, насеља и топографске ознаке буду исписане и на њиховом језику. Такође, у складу са Уставом, на основу закона, покрајинским прописима могу се установити додатна права припадника националних мањина.

Једини закон који у целости регулише ова питања, је републички Закон о службеној употреби језика и писама, који је неизмењен на снази (сем о висинама износа казни) већ пуних 18 година. Службеном употребом језика и писама, у смислу овог Закона, сматра се употреба језика и писама у раду: државних органа, органа аутономних покрајина, градова и општина, установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења.

Службеном употребом језика и писама, на основу Закона, сматра се нарочито употреба језика и писама у:

-усменом и писменом општењу органа и организација, међусобно, као и са странкама, односно грађанима;

ПРИЛОГ: ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ЈЕЗИЦИ И ПИСМА У СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ У СТАТУТИМА ГРАДОВА И ОПШТИНА НА ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

- вођењу поступка за остваривање и заштиту, права, дужности и одговорности грађана;
- вођењу прописаних евиденција од стране општинских органа и организација која врше јавна овлашћења на територији општине;
- издавању јавних исправа, као и других исправа које су од интереса за остваривање законом утврђених права грађана;
- остваривању права, дужности и одговорности радника из рада или по основу рада.

Службеном употребом језика и писама сматра се и употреба језика и писама при: исписивању назива места и других географских назива, тргова и улица, назива органа, организација и фирми, објављивању јавних позива, обавештења и упозорења за јавност.

Покрајинском Одлуком о ближем уређивању појединих питања службене употребе језика и писама националних мањина на територији Аутономне Покрајине Војводине, донетом 2003. године, најконкретније је регулисана материја службене употребе језика и писама у АП Војводини.

Ова одлука нарочито ближе уређује:

- начин остваривања службене употребе језика и писама националних мањина у раду органа Покрајине, органа и организација јединица локалне самоуправе, организационим јединицама локалне самоуправе, организационим јединицама органа државне управе, јавних предузећа, установа и служби основаних за целу територију Републике Србије, као и за подручје јединице локалне самоуправе;
- право на употребу личног имена припадника националних мањина, као и издавање јавних исправа и других исправа које су од интереса за остваривање законом утврђених права грађана;
- употреба језика у области привреде и услуга, исписивање назива места, других географских назива, назива тргова и улица, назива органа, организација и фирми, објављивање јавних позива, обавештења и упозорења за јавност, као и исписивање других јавних натписа;
- услове за увођење службене употребе језика и писама националних мањина у јединицама локалне самоуправе;
- обавезу разматрања извештаја о остваривању службене употребе језика и писама националних мањина;
- остваривање надзора над применом и спровођењем одлуке, средства потребна за остваривање права на службену употребу језика и писама, казнене одредбе и др.

Прописи и акти којима је уређена област службене употребе језика и писама, стање и вршење надзора у АП Војводини

У члану 18. **Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине** ("Сл. гласник РС", бр.6/02), утврђено је да аутономна покрајина, преко својих органа, у складу са законом којим се утврђује службена употреба језика и писама, ближе уређује службену употребу језика и писама националних мањина на територији аутономне покрајине и врши надзор над применом прописа којима уређује та питања и врши надзор над применом закона. Надзор над применом закона из ове области, Покрајина врши као поверени посао.

На основу члана 26. **Одлуке о покрајинској управи** ("Сл. лист АПВ", бр.21/02-пречишћен текст) ови послови спадају у делокруг Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Покрајинском секретаријату за прописе, управу и националне мањине утврђено је формирање Одсека за управни надзор као нове унутрашње организационе јединице. Новообразовани Одсек за управни надзор имао је систематизовано једног саветника за управни надзор-шеф одсека, два саветника за управни надзор и једног вишег стручног сарадника за управни надзор. Правилником о измена и допунама правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Покрајинском секретаријату за прописе, управу и националне мањине из јануара 2009. године, остала је ова организација Одсека.

У протеклом периоду послове су обављали два извршиоца – саветник за управни надзор – шеф Одсека и саветник за управни надзор, а од августа месеца још један извршилац, саветник за управни надзор.

Са вршењем овог надзора на територији АП Војводине почело се средином маја месеца 2002. године.

Материја службене употребе језика и писама регулисана је: Законом о заштити права и слобода националних мањина ("Сл. лист СРЈ", бр.11/02), Законом о службеној употреби језика и писама ("Сл. гласник РС", бр. 45/91), Одлуком о ближе уређивању појединих питања службене употребе језика и писама националних мањина на територији Аутономне Покрајине Војводине ("Сл. лист АПВ", бр.8,9/03), Законом о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр.129/07), Закоником о кривичном поступку ("Сл. лист СРЈ", бр. 70/01 и 68/02, затим "Сл. гласник РС" бр.58/04,85/05,115/05,46/06,49/07 и 122/08), Законом о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр.125/04 и 46/06), Законом о општем управном поступку ("Сл. лист СРЈ", бр.33/97 и 31/01), Законом о личној карти ("Сл. гласник РС", бр. 62/06), као и Уредбом о

утврђивању кућних бројева, означавању зграда бројевима и означавању назива насељених места, улица и тргова ("Сл. гласник РС" бр. 110/03). Ову материју делом регулише и Одлука о вишејезичким обрасцима, извода из матичних књига и о начину уписа у исте ("Сл. Лист АПВ", бр. 1/01), као и Одлука о испитима из страног језика или језика националне мањине за рад у органима управе ("Сл. лист АПВ", бр.14./2003).

Статут АП Војводине («Сл. лист АПВ», бр. 17/91) у члану 6. предвиђа да су у раду органа АП Војводине у службеној употреби истовремено са српским језиком и мађарски, словачки, румунски и русински језик и њихова писма. Пословником о раду Скупштине АП Војводине утврђена је службена употреба хрватског језика и писма у раду Скупштине АП Војводине.

Статутом града и општине утврђује се који су језици и писма у службеној употреби на територији града и општине или насељеном месту у општини.

Од свих градова и општина (45) у Аутономној Покрајини Војводини у 39 је у службеној употреби језик и писмо припадника националне мањине, на целој територији или појединим насељеним местима.

Језици и писма који су у службеној употреби у градовима и општинама на територији АП Војводине су: **српски језик и ћирилично писмо** у свим градовима и општинама, а у 23 јединице локалне самоуправе и **латиничко писмо**. У шест општина утврђена је службена употреба **само српског језика**, од тога у три општине **само ћириличног писма**.

На територији АП Војводине, **мађарски језик и писмо** је у службеној употреби у 31 јединици локалне самоуправе, **словачки језик** у 13, **румунски** у десет, **русински** у шест, **хрватски** у четири, а **чешки језик и писмо** је у службеној употреби у општини Бала Црква. У Граду Панчеву у насељеном месту Иваново је још и **бугарски језик и писмо**, а у насељеном месту Јабука је још и **македонски језик и писмо**, у службеној употреби.

Укупно **пет језика и писама** је у службеној употреби у Граду Панчеву у његовим појединим насељеним местима, **четири језика и писма** је у службеној употреби у шест јединица локалне самоуправе **три језика и писма** у 13, а **два језика и писма** су у службеној употреби у 19 јединица локалне самоуправе у АП Војводини.

Вршење надзора над применом прописа којима се уређује службена употреба језика и писама у АП Војводини

I

На основу посебних овлашћења од стране покрајинског секретара и програма обилазака градова и општина у АП Војводини, у првостепеном поступку наставило се са вршењем надзора над применом прописа којима је уређена службена употреба језика и писама. Градови, општине и насељена места у општинама посећени су у оквиру редовног надзора, други пут вршећи контролни надзор или вршећи ванредни надзор.

У градовима и општинама које су посећене, а у којима је утврђена службена употреба језика и писма националне мањине, надзор је вршен у скупштини града или општине, њеним извршним и управним органима и јавним предузећима, проверавањем исписивања назива у складу са законом, исписивање обавештења у пријемним канцеларијама и шалтер салама, могућност комуникације на језику и писму националне мањине, издавање двојезичких или вишејезичких потврда, уверења или извода, исписивање традиционалних назива насељених места, утврђених од стране националног савета националне мањине, исписивање назива улица или тргова.

Надзор је вршен и код правних лица која спадају у групу републичких државних органа, организација и институција и групе субјеката коју чине организације, установе или друга правна лица која имају јавну комуникацију са грађанима.

Све оно што је непосредним увидом утврђено као чињенично стање, констатовано је записником о извршеном надзору над применом прописа којима се уређује службена употреба језика и писама, који је уручен присутном или одговорном лицу. У овом периоду **урађено је 91 записника.**

На основу непосредног увида и записника о извршеном надзору над применом службене употребе језика и писама, по службеној дужности од стране овлашћеног лица за надзор **донето је 24 решења.** Решењем се налаже одговорном лицу или власнику да у одређеном року по пријему решења отклони уочене недостатке и поступи по налогу у складу са законом, одлуком и статутом града или општине. Против донетог решења може се изјавити жалба Покрајинском секретару, путем Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине.

1. У једном дужем временском периоду, у комуникацији и преписци о овим питањима, са **Јавним Предузећем "Железнице Србије"**, резултати су били недовољни, спорадични или привремени. Најчешће није

оспоравана потреба, исписивања на језицима и писмима који су у службеној употреби у појединим градовима и општинама. Оправдања и пролонгирања поступања по захтевима, најчешће су правдана трансформационим променама Железнице и недостатком финансијских средстава за те потребе. Извршен је надзор у 12 железничких станица. На основу непосредног увида и записника о извршеном редовном надзору над применом службене употребе језика и писама, по службеној дужности овлашћено лице донело је осам решења.

Решењем је наложено Железничкој станици Јавног Предузећа "Железнице Србије"

- да таблу са називом насељеног места, на згради железничке станице испише и на језику и писму националне мањине који је у службеној употреби, у складу са одлуком, законом и статутом града или општине
- да се главна обавештења на перону и у просторијама железничке станице испишу и на језику и писму националне мањине који је у службеној употреби, у складу са одлуком, законом и статутом града или општине.

Благовремене, дозвољене и од овлашћених лица изјављене су жалбе на решења донета за железничке станице у Суботици, Сенти, Бачкој Тополи, Врбасу и Кисачу.

Жалбе су поднете из разлога:

- битне повреде поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничког стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се решење укине и врати на поновни поступак и одлучивање.

Покрајински секретар за прописе, управу и националне мањине, решавајући по жалбама Железнице Србије, донео је решења којим се свака појединачна **жалба о д б и ј а као неоснована.**

Примена цитираних законских одредби, које регулишу ову област у сваком случају није факултативна, већ обавезујућа за субјекте на које се односи, а избегавање њихове примене повлачи за собом одговарајуће санкције, које су и предвиђене цитираним прописима. Чињеница да Железница у овом тренутку није обезбедила одговарајућа финансијска средства за промену табли, није околност која би утицала на ослобађање од обавезе на примену законских одредби, већ би евентуално омогућила оптималан продужетак рока за поступање по налозима из решења.

Полазећи од права припадника националних мањина на употребу свог језика и писма и начина остваривања тог права утврђеног одредбама наведених прописа, Покрајински секретар је донео наведено решење.

У Окружном суду у Новом Саду Јавно предузеће "Железнице Србије" поднело је управну тужбу ради поништаја Решења, туженог Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине, наводећи углавном исте разлоге из претходних жалби.

У одговорима на тужбе, Покрајински секретаријат указује на регулативу из ове области и на нове захтеве тужитеља, те предлаже суду да **тужбе тужитеља одбије као неосноване.**

Окружни суд у Новом Саду у управном спору по тужби ЈП "Железнице Србије" из Београда, против решења Покрајинског Секретаријата за

прописе, управу и националне мађине у Новом Саду, у предмету вршења надзора над применом закона и других прописа, којима се уређује службена употреба језика и писама, у нејавној седници већа одржане дана 14. 11.2008. године, **донео је појединачне пресуде у свим предметима којом се тужба одбија. Тужбом оспореним појединачним другостепеним решењем, одбијена је као неоснована жалба ЈП "Железнице Србије" појединачно Железничке станице у Суботици, Сенти, Бачкој Тополи, Врбасу и Кисачу.**

Веома је значајно, да су покренути и актуализовани разговори са представницима ЈП "Железнице Србије", везаних за испуњење обавеза по решењима и правоснажним пресудама.

2.У оквиру вршења надзора, **редовно се контролише обавеза исписивања назива на српском језику и ћириличком писму** у складу са законом, одлуком и статутом локалне самоуправе. Посебно је сагледавано коришћење ћириличног писма у општинама где је статутом утврђена службена употреба српског језика и само ћириличног писма. У општинама Инђија, Ириг, Рума и С. Митровица приметно је традиционално исписивање назива на ћириличком писму свих оних који су законом обавезни на ово исписивање.

Неисписивање на ћириличком писму, односно исписивање само на латиничком писму, утврђено је код новоотворених објеката, продавница или фирми. Најчешће то су текстови о делатности, обавештења о радном времену и друга обавештења исписана на улазу у зграду фирме или продавнице. Издато је једанаест решења са налогом да се у одређеном року уочене неправилности отклоне. Контролним надзором утврђено је да је поступљено по решењу, сем у два случаја.

Захтеви за покретање прекршајног поступка поднети су Општинском органу за прекршаје у Сремској Митровици против власника трговинских радњи – комисиона.

У оба случаја донета су решења у којим је **утврђена одговорност власника трговинских радњи – комисиона за учињени прекршај и кажњени су новчаном казнама**, у складу са Законом о службеној употреби језика и писама.

3.Извршен је надзор у **организационим јединицама** ван седишта која припадају Покрајинском секретаријату за здравство и социјалну политику, Покрајинском секретаријату за заштиту животне средине и одрживи развој и Покрајинском секретаријату за локалну самоуправу. Служба за опште и заједничке послове Извршног Већа АП Војводине, поставила је табле са називом ових органа, исписаних на језицима који су у службеној употреби по статуту града или општине у којој се налазе организационе јединице покрајинских секреријата.

4.Приликом вршења надзора над применом службене употребе језика и писама у седишту саме општине извршен је **надзор и у појединим**

насељеним местима где у израженијем броју живе припадници националних мањина. Приликом обилазака ових насељених места надзор је најчешће вршен у месној канцеларији, месној заједници, основној школи, дому здравља, дому културе и др. као и да је у складу са законом исписан назив насељеног места на путним правцима.

II

У претходним информацијама о извршеном надзору над применом прописа којима се уређује службена употреба језика и писама констатована је **значајна активност према републичким органима, организацијама и институцијама**, чије подручне јединице на територији АП Војводине најчешће нису поштовале одредбе закона, одлука и статута општина о обавези исписивања назива и комуникације на језицима који су у службеној употреби на подручју њиховог деловања. Ови органи су најчешће смештени у згради скупштине општине или непосредној близини, што је целом питању давало посебно негативну димензију. Ова активност се према поменутиим органима, организацијама и институцијама наставила и у претходном периоду. Уз стручну, организациону и помоћ у превођењу потребног текста на језике националних мањина остварена је сарадња и координација у непосредној примени службене употребе језика и писама националних мањина у АП Војводини са овим органима и организацијама.

Потпуно нове табле са називом исписане у складу са законом, одлуком и статутима општина, постављене су у свим центрима и подручним јединицама републичких органа, организација и институција, пре свега Министарства финансија. Национална служба за запошљавање, Покрајински завод у Новом Саду обавестили су нас да су поставили нове вишејезичке табле са називом на територији АП Војводине. И у претходном периоду настављени су покушаји веће сарадње на овим питањима са полицијским управама и полицијским станицама Министарства унутрашњих послова, посебно приликом издавање нових личних карата. У тим писмима и контактима или надзором, указивано је на потребу исписивања вишејезичких табли са називом, обавештења у шалтер-салама и пријемним канцеларијама, уверења и образаца у срединама где је то утврђено као обавеза. Вршен је надзор у судовима, тужилаштвима и општинским органима за прекршаје.

III

Секретаријат је, након доношења **Одлуке о ближем уређивању појединих питања службене употребе језика и писама националних мањина на територији АП Војводине** вршењем надзора, писменим комуникацијама или на други начин градовима и општинама у АП Војводини, редовно указивао на нове и преостале обавезе из Одлуке. Посебно смо указали на одредбе члана 8, да ће се језик и писмо националне мањине увести у службену употребу у насељеном месту или месној заједници уколико проценат одређене националне мањине достиже 25% према резултатима последњег пописа становништва.

У сарадњи са Покрајинским Омбудсманом из канцеларије Покрајинског Омбудсмана послата су писма препоруке у оне градове и општине у којима се по овом основу треба увести језик и писмо у службену употребу у поједина насељених места.

Због непоступања по овој обавези покренут је поступак пред Уставним судом Србије за оцену уставности и законитости Статута општине Апатин у делу утврђивања језика и писама који су у службеној употреби у општини Апатин. На основу Решења Уставног суда Србије, на седници Скупштине општине донета је Одлука о допуни Статута општине Апатин, у члану 7. додат је став којим је прописано да је на подручју насељених места Купусина и Свилојево поред српског језика у службеној употреби и мађарски језик и писмо, а на подручју насељеног места Сонта и хрватски језик и писмо.

Након дужег периода, коначно је овој обавези удовољено крајем прошле године и у градовима Сомбору и Панчеву.

Статутом Града Сомбора, на територији града, потврђена је службена употреба српског језика ћириличног и латиничког писма и мађарског језика и писма, а у насељеним местима **Бачки Брег** и **Бачки Моноштор** утврђена је службена употреба још и хрватског језика и писма.

Статутом Града Панчева на територији града потврђена је службена употреба српског језика и ћириличног писма, а на територији појединих насељених места у службеној употреби су и језици и писма националних мањина:

- на територији насељеног места **Иваново** у службеној употреби су и бугарски језик и писмо и мађарски језик и писмо;
- на територији насељеног места **Банатско Ново Село** у службеној употреби је и румунски језик и писмо;
- на територији насељеног места **Јабuka** у службеној употреби је и македонски језик и писмо;
- на територији насељеног места Панчева, катастарска општина **Војловица** у службеној употреби је мађарски језик и писмо.

Град Сремска Митровица по овој основи је још раније утврдила службену употребу хрватског језика и писма у насељеном месту **Стара Бингула**.

Општина Вршац је изменама статута општине, почетком прошле године, поново вратила у службену употребу румунског и мађарског језика и писма, на целој територији општине, а до тада је било по појединим насељеним местима.

Овој обавези још нису удовољили: Општина Инђија за насељено место Сланкаменски Виногради, где је потребно увести у службену употребу словачки језик и писмо, **Општина Шид** за насељено место Сот, у службену употребу потребно је увести хрватски језик и писмо и **Општина Ириг** за насељена места Шатринци и Добродол где је потребно увести у службену употребу још и мађарски језик и писмо.

У члану 5. Одлуке утврђено је да подручјима на којима су у службеној употреби језици националних мањина **организације које пружају и наплаћују услуге грађанима** у области електропривреде, продаја природног гаса, комуналних услуга, поште и телеграфа, обезбеђују корисницима њихових услуга вишејезичке обрасце и рачуне.

Назором је утврђено да се у појединим градовима и општинама (Суботица, Кањижа, Ада и Сента и др.) од стране ових предузећа издају рачуни и дају друга обавештења грађанима и на језику националне мањине који је у службеној употреби на њиховој територији. Ситуација је приметно боља у објектима ПТТ «Србија». Одговарајућа решења издата су «Електровојводини» и «Телекому» са налозима да се почне са издавањем рачуна и обавештења на језицима који су у службеној употреби у појединим срединама.

IV

По указаној потреби или захтеву **давана су мишљења** у вези појединих питања која се јављају приликом примене службене употребе језика и писама националних мањина у АП Војводини. У овоме посебно је карактеристично обраћање појединаца који су у немогућности или имају проблема да остваре право на службену употребу језика и писама у срединама где живе. Ово се најчешће манифестује код исписивања личног имена, личних карата и пасошких исправа.

Настављена је пракса **организовања и учествовања на тематским разговорима** и саветовањима у вези остваривања права на службену употребу језика и писма. На овим сусретима из локалне самоуправе најчешће су учествовали представници општина а посебно начелник опште управе, матичари, представници правосудних органа, директори образовних установа где се настава изводи и на језику националне мањине као и представници других организација националних мањина на територији општине.

Са представницима **националних савета националних мањина** остварена је сарадња у функцији очувања или ширења захтева проистеклих из права на службену употребу језика и писама националних мањина у појединим градовима и општинама. То се првенствено односи у домену стечених права или новонасталих обавеза или иницијативама за обављање надзора из ове области у питањима неостваривања или оспоравања права.

Са **мађарским, словачким, румунским, русинским и хрватским националним саветима**, посебно се остварује сарадња из оквира утврђених обавеза давања мишљења за поједина питања када то спада у обавезу појединих националних савета (извештаја, информација и сл. из ове области). Са друге стране, Секретаријат је у циљу њиховог информисања и у том смислу поступања, редовно обавештавао о конкурсима за расподелу буџетских

средстава органима и организацијама у АП Војводини, у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина (јер је конкурсна документација на тим језицима и писмима), као и о појединим питањима из актуалног стања у остваривању службене употребе језика и писама.

Расподела буџетских средстава органима и организацијама у АП Војводини у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина

V

Први Конкурс за расподелу буџетских средстава у прошлој години, органима и организацијама у АП Војводини у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина, расписан је 31.марта 2008. године у износу од укупно:13.800.000, динара. Конкурс је расписан на основу нове Одлуке о расподели буџетских средстава, Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине, органима и организацијама у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина у АП Војводини, за финансирање односно учешће у финансирању:

- оспособљавање запослених у органима и организацијама где се користе језиком националне мањине који је утврђен као језик у службеној употреби, а нарочито на радним местима на којима се остварује контакт са странкама (учешћем на курсевима, семинарима и другим начинима организованим у ту сврху) и за развој система електронске управе за рад у условима вишејезичности;
- трошкове израде и постављања табли са називом органа и организација, називом насељеног места на путним правцима, називом улица и тргова исписаних на језицима националних мањина који су у службеној употреби у граду, општини и насељеном месту и за штампање двојезичких или вишејезичких образаца као и за штампање службених гласила и других јавних публикација.

На конкурс су се могли пријавити искључиво: органи општине и града на територији АП Војводине, у којима је статутом утврђена службена употреба језика и писама националних мањина на целој територији општине или града или насељеним местима на њиховој територији; месне самоуправе на територији општина и градова; други органи, организације, службе и установе на територији општина и градова.

Висина средстава за расподелу утврђује се на основу следећих критеријума: број језика и писама који су у службеној употреби на целој територији града, општине или насељеног места; процентуално учешће припадника националних мањина чији су језици и писма у службеној употреби у укупном броју становништва; укупни материјални трошкови потребни за реализацију пројекта; постојање и других извора финансирања пројекта;

континуитет у финансиктању пројекта од стране Секретаријата или се средства траже први пут.

Укупно је поднето **79 захтева** који су испуњавали конкурсне услове (један захтев није испуњавао конкурсне услове). Након разматрања потпуних и благовремених пријава, извршена је расподела трансферних средстава. На основу Одлуке о расподели буџетских средстава Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине органима и организацијама у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина. Крајем године извршена је расподела преосталих 10% средстава- укупно:1.533.451,00 динара, за ванредне потребе расподељено је Градској управи Панчево и Сомбор, Општинској управи Житиште, Месној заједници Трешњевац и Општинском суду у Кањижи.

Други Конкурс за расподелу буџетских средстава органима и организацијама у АП Војводини у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина за прво тромесечје 2009. године, расписан је 26. децембра 2008. године у укупном износу од:3.500.000,00 динара, за исте намене и истим корисницима.

Укупно је поднето 96 захтева, од тога 12 захтева није узето у разматрање због процесних недостатака. Поступљено је по 84 захтева за расподелу.

Показало се као веома значајно, да се на овај начин суфинансирањем појединих пројеката решавају конкретна питања службене употребе језика и писама у срединама где су језици и писма националних мањина у службеној употреби. Приликом вршења надзора, редовно се непосредним увидом контролише сврха и намена утрошка средстава.

ЗАВРШНЕ КОНСТАТАЦИЈЕ:

1. Учињен је значајан помак на свим сегментима остваривања права службене употребе језика и писама националних мањина у АП Војводини али и даље је присутан несклад између потреба праксе и постојећих прописа из ове области.

2. Унапређењу стања у области службене употребе језика и писама, допринео је Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине путем суфинансирања пројеката усмерених ка унапређивању вишејезичности у градовима и општинама у АП Војводини у којима су језици и писма националних мањина у службеној употреби, јер је у прошлој години за ове намене било предвиђено скоро три пута више буџетских средстава за расподелу у односу на претходне године.